

تنش در مناسبات معادله جدید قدرت

در چنین برداشتی پاکستان اهداف مشخص و حیاتی در افغانستان دارد و تا زمانی که به این اهداف دست نیابد، نمی‌تواند با افغانستان وارد یک تعامل سازنده شود. پاکستان دو مشکل اصلی با افغانستان دارد:

۱- خط مرزی دیوبند که افغان‌ها تاکنون از پذیرش آن به عنوان مرز بین‌المللی با پاکستان سر باز زده‌اند.

۲- توسعه نفوذ هند، رقیب منطقه‌ای پاکستان در افغانستان.

خط مرزی دیوبند در سال ۱۸۹۷ بین دولت استعماری وقت انگلیس و امیر عبدالرحمن‌خان پادشاه وقت پاکستان امضا شد ولی از آن زمان تاکنون با وجود جابه‌جایی‌های قدرت در افغانستان در هیچ مقطع زمانی و به وسیله هیچ رژیمِی این خط مرزی به رسمیت شناخته نشده است.افغان‌ها بر این باورند که اعتبار این معاهده مرزی صدساله بوده و در سال ۱۹۹۷ پایان یافته است. طبق این تلقی از معاهده دیوبند باید ایالت‌های خیبر، پختون‌خواه، بلوچستان و هفت منطقه قبیله‌ای که به لحاظ تاریخی به افغانستان تعلق دارد، بازگردانده شود. روشن است که چنین ادعایی به معنای تجزیه این کشور و اضمحلال قدرت ملی پاکستان خواهد بود. از طرف دیگر نفوذ رو به گسترش هند در افغانستان برای پاکستان، به این معناست که در محاصره هند، دشمن اصلی‌اش قرار گیرد و این از نقطه‌نظر امنیت ملی پاکستان غیرقابل قبول به نظر می‌رسد. جدا از این‌گونه مسایل که از توسعه‌مناسبات افغانستان و پاکستان جلوگیری می‌کند، طرح این ادعا که پاکستان منشأ صدور تروریسم است آمریکا، ناتو، هند و افغانستان را در یک جهت علیه پاکستان قرار داده است. ظاهراً دولت کرزای با وجود اتهاماتی که از کم‌کاری در مقابله با پاکستان در داخل با آن روبه‌روست امیدوار بوده تا دولت و ارتش پاکستان را قانع کند که به حمایت‌های پشت‌پرده از مخالفان مسلح افغانستان را پایان دهند؛ اتفاقی که به‌باور افغانستان تاکنون نیفتاده و ترور ربانی تقریباً تمامی امیدها به پیشبرد روند مذاکره و صلح با طالبان را از بین‌برده است.

این ذهنیت در افغانستان در ابعاد کلی‌تری درحال تقویت‌است که پاکستان با افغانستان در جنگی نیابتی در گیر است و پاکستان هر وقت بخواهد و اراده کند، می‌تواند به جنگ نیابتی خود علیه افغانستان پایان دهد. باتوجه به چنین برداشتی است که فشارها علیه پاکستان نه‌تنها از طرف افغان‌ها بلکه از طرف آمریکا و ناتو که اخیراً «آی‌اس‌آی» را متهم به حمایت از شبکه حقانی کرده‌اند افزایش یافته است. این فشارها در سطحی افزایش یافته که برخی از منابع غربی، صحبت از احتمال دخالت نظامی جدی‌تر ارتش آمریکا و ناتو در وزیرستان شمالی را کرده‌اند هرچند که باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا در آخرین اظهاراتش اعلام کرده که آمریکا برنامه‌ای برای اعزام نیرو از طریق زمین به پاکستان ندارد.

با این حال به نظر می‌رسد که افغان‌ها امیدوارند آمریکا و ناتو به جای جست‌وجوی طالبان در روستاهای افغانستان عملیات نظامی خود را به پاکستان گسترش دهند.

تشدید تنش‌ها در پاکستان و افغانستان، گرچه در شرایط کنونی در سطحی نیست که دو کشور را در گیر نظامی کند ولی در هر حال باعث می‌شود که افغانستان به هند نزدیک‌تر شود. سفر قریب‌الوقوع حامد کرزای به دهلی‌نو و لغو سفر یوسف‌رضا گیلانی به افغانستان موبد چنین برداشتی است. علاوه بر این، تنش‌هایبن پاکستان و افغانستان محدودباقی‌نمانده و آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی را که در افغانستان نیرو دارند قانع کرد که منبع صدور تروریسم، پاکستان است و لازم است که برخورد جدی‌تری با این کشور شود؛ برداشتی که پاکستان را به شدت تحت‌فشار قرار می‌دهد. روشن است که پاکستان در غیاب دریافت حمایت و کمک سیاسی، نظامی و اقتصادی آمریکا در جست‌وجوی منابع دیگری برخواهد آمد چپن احتمال گزینه پاکستان در غیاب آمریکا خواهد بود. اگر چنین تحوّل‌ی در جنوب‌آسیا قابل تصور باشد، معادله منطقه‌ای قدرت را با دگرگونی‌های جدی مواجه می‌کند. اگر این معادله جدید قدرت شکل بگیرد قابل تصور است که افغانستان، هند، آمریکا و ناتو را در یک طرف پاکستان، چین و احتمالاً ایران و روسیه را در طرف دیگر معادله منطقه‌ای قدرت قرار دهد.

در این روز

۲ اکتبر ۱۸۶۹

مبارزه بدون خشونت متولد شد

■ «مهاتما گاندی»، رهبر سیاسی و معنوی هند متولد شد. او که ملت هند را در راه آزادی از استعمار امپراتوری بریتانیا رهبری کرد، در طول زندگیش استفاده از هر نوع ترور و خشونت برای رسیدن به مقاصد را رد می‌کرد. فلسفه دوری از خشونت گاندی که خود نام «ساتیاگراها» به آن داده بود، روی بسیاری از جنبش‌های مقاومت بدون خشونت در سراسر جهان تاثیر گذارده است. از زمانی که او مسوولیت رهبری نبرد برای آزادی و کنگره ملی هند در سال ۱۹۱۸ را به عهده گرفت، به عنوان نمادی ملی شناخته شد و میلیون‌ها نفر از مردم او را با لقب «مهاتما» یا «روح بزرگ» یاد می‌کردند. هر چند که او از القاب افتخار آمیز بیزار بود اما امروزه همگی او را با نام مهاتما گاندی می‌شناسند.

از همان زمان که خبر ترور برهان‌الدین ربانی، مرد صلح افغانستان منتشر شد، انتظار وداع با مذاکرات صلحی که افغان‌ها برای آن تلاش کرده بودند، می‌رفت. اکنون حامد کرزای، رئیس‌جمهور افغانستان که هنوز کشورش عزادار مرد صلح کابل است، اعلام کرده باید زودتر متوجه می‌شد طرف مذاکرات صلح به‌واقع طالبان نیست، بلکه دولت پاکستان است. افغان‌ها همچون واشنگتن دریافته‌اند که تا زمانی که دولت اسلام‌آباد، به حمایت پشت پرده از کرده‌های طالبان می‌پردازد، جایی برای مذاکرات صلح باقی نخواهد ماند. کرزای می‌گوید که دولت او سعی کرده با طالبان گفت‌وگو کند اما به رهبران طالبان دسترسی ندارد و فردی را هم که خود را فرستاده آنها معرفی می‌کند، دست به ترور می‌زند و رئیس شورای‌عالی صلح افغانستان را به کام مرگ می‌برد. روز گذشته کرزای صریح‌تر از همیشه از تصمیم حکومتش برای ترک تلاش‌ها جهت انجام گفت‌وگوهای صلح با طالبان سخن گفت. او خطاب به نشست رهبران مذهبی کشورش

گفت: من دیگر جوابی ندارم مگر اینکه بگویم جانب مقابل در این مذاکره پاکستان است. قاصدی با نام شورای طالبان می‌آید و می‌کند. با چه کسی باید صحبت کرد؟ شاید همه چیز در نهایت به مذاکره با دولت اسلام‌آباد ختم شود. اظهارات حامد کرزای یک پیام روشن سیاسی را می‌رساند و آن اینکه ریشه یی ثباتی در کشورش در پاکستان آب می‌خورد و اینکه اگر اسلام‌آباد اراده کند، شورش‌ها پایان می‌یابد. چندی پیش یک بمب‌گذار که برای ملاقات با ربانی، خود را حامل پیام صلح یکی از اعضای شورای رهبری گروه طالبان موسوم به «شورای کوئته» معرفی کرده بود، دست به ترور مرد صلح افغانستان زد و افغان‌ها را برای مذاکره با طالبان ناامید کرد. جانان موسی‌زی، سخنگوی وزارت خارجه افغانستان هم گفته است سفر گیلانی به کابل ضروری نیست. قرار بود دومین نشست ستاد مشترک صلح در ماه جاری میلادی در کابل برگزار شود و یوسف‌رضا گیلانی هم قرار بود برای شرکت در این نشست به کابل سفر کند. به گزارش بی‌بی‌سی، موسی‌زی، روز گذشته گفت: شش ماه از تشکیل

پوتین از من محبوب‌تر و توانا‌تر است

بی‌بی‌سی: دیمیتری مدودف، رئیس‌جمهور روسیه می‌گوید که با ولادیمیر پوتین از سال‌ها قبل قرار گذاشته بودند که محبوبیت هر کدام از آنها که بیشتر بود، برای انتخابات ریاست‌جمهوری آتی، روسیه نامزد شوند. او افزود: اکنون به این نتیجه رسیده‌ام که نخست‌وزیر از من هم محبوب‌تر است و هم در اداره امور توانا‌تر.

نبرد سربازان جدا شده با ارتش سوریه در «رستن»

شرق: جمعی‌ای دیگر در سوریه با تظاهرات گسترده مخالفان بشار اسد در شهرهای رستن، حمص، درعا، قلاشلی، جسر الشفور، حما، دیرالزور، ادلب، لاذقیه و حومه دمشق، یکی از اعضای شورای هماهنگی تظاهرات سوریه به العربیه گفت که در تظاهرات روز جمعه ۱۲فتر از معترضان به ضرب گلوله نیروهای امنیتی کشته شدند.

گزارش‌های دیگر از سوریه تعداد کشته‌شدگان را تا ۲۷فتر اعلام کرده است. خبرگزاری آلمان اعلام کرد که ارتش سوریه با حمایت ۲۵۰ تانک حمله به شهر رستن را آغاز کرده است. این شهر مرکز تجمع دو هزار نفر از نظامیانی شده بود که ارتش سوریه را ترک کرده و با سلاح‌های خود به مخالفان پیوسته‌اند. یکی از فعالان سوری ساکن لبنان می‌گوید بر اثر حمله تانک‌ها و زره‌پوش‌های ارتش سوریه تقریباً تمام شهر رستن در استان حمص ویران شده است. او در ادامه افزود: تا پیش از ظهر شنبه دست‌کم ۱۰۰ نفر از نظامیانی که به معترضان پیوسته‌اند بر اثر بمباران شهر و حومه آن جان خود را از دست داده‌اند. از سوی دیگر کمیته انقلاب سوریه اعلام کرد چهار نفر از مخالفان در دمشق به دست نیروهای امنیتی کشته شدند. در همین حال عدنان بکور دادستان سابق حما که از رژیم سوریه اعلام جدایی کرده است، از سفارتخانه‌های کشورهای خارجی خواست برای دفاع از مردم سوریه اقدام کنند.

در سوی دیگر تحولات سوریه روز گذشته مخالفان رژیم سوریه پس از دو روز مذاکره و گفت‌وگو در استانبول اعلام کردند بر سر تشکیل «شورای ملی» به‌عنوان جایگزین رژیم بشار اسد به توافق رسیدند. شرکت‌کنندگان در این نشست تاکید کردند بنیابه رسمی تشکیل شورای ملی سوریه را در دو روز آینده اعلام خواهند کرد. آنها همچنین اعلام کردند امروز مذاکرات خود را با کمیته هماهنگی انقلاب که یک تشکیلات با تجربه برای اداره تظاهرات داخل سوریه است آغاز کرده‌اند. در خبری دیگر عبدالحلیم خدام معاون سابق رئیس‌جمهوری سوریه با تاکید بر اینکه جوانان سوری برای دفاع از خود در برابر سرکوب بیرحمانه رژیم اسلحه به دست گرفته‌اند اظهار داشت چنانچه جامعه بین‌الملل از دامنه این سرکوب جلوگیری نکند این آتش

جهان

عکس: Getty Images

چراغ‌های رابطه خاموشند

افغانستان: نخست‌وزیر پاکستان نیاید

نسرین رضایی

است. نخستین اجلاس کمیسیون مشترک صلح در ماه آوریل گذشته در اسلام‌آباد برگزار شد و قرار بود دومین نشست این کمیسیون در ماه اکتبر در کابل برگزار شود.

برخی تحلیل‌گران می‌گویند که سخنان کرزای و موضع اخیر دولت افغانستان در مقابل پاکستان به صورت هدفمند دراست چند روزی پس از آنکه مشاخره شدیدی میان ایالات متحده و پاکستان شعله‌ور شده است و آمریکا، پاکستان را به حمایت فعالانه از گروه حقانی متهم می‌کند، مطرح شده است. بشاراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا هم روز جمعه در یک گفت‌وگوی رادیویی از پاکستان خواسته بود که به

ناتانیاهو فهم ندارد

ایسنا: صدراعظم آلمان در گفت‌وگوی تلفنی به نخست‌وزیر اسرائیل گفت: شما فاقد حداقل فهم و درک از برنامه‌های شهرک‌سازی خود در بیت‌المقدس هستید. مرکز همچنین نسبت به خواست و علاقه جدی اسرائیل برای تحقق صلح در خاورمیانه ابراز تردید کرد.

هرگونه حمایتی، فعالانه یا غیرفعالانه از این گروه پایان دهد. اوباما گفت: اگر پاکستانی‌ها فعالانه با گروه حقانی در تماس باشند یا اگر این حمایت فقط غیرفعالانه و به شکل اجازه دادن به فعالیت امن گروه حقانی در برخی از مناطق مرزی باشد، آنها باید این به موضوع رسیدگی کنند. راسموسن، دبیرکل ناتو هم از حکومت و ارتش پاکستان خواسته است تا با قوت بیشتری با «بنیادگرایی و تروریسم» در مناطق مرزی بجنگند. راسموسن گفت: این به نفع همه است که دامن پناهگاههای امن در پاکستان برچیده‌شود. درحالی‌که پاکستانی‌ها اتهامات علیه حمایت با نادیده گرفتن اقدامات تروریستی گروه‌های افراطی را رد می‌کنند، ژنرال محمود درانی، مشاور پیشین امنیت ملی پاکستان می‌گوید که گروه حقانی در برابر چشمان ارتش پاکستان در مناطق دورافتاده مرزی وزیرستان شمالی فعالیت می‌کند. درانی گفت: امروز وزیرستان شمالی یک بستر داغ است. این تنها گروه حقانی نیست، هر کسی که در میدان تروریسم است، در آنجا هست.

هرچند ارتش در آنجا حضور دارد، اما امن فکر می‌کنم این گروه‌ها از آزادی‌های کافی برخوردارند. ژنرال درانی افزود: ارتش پاکستان توان رویارویی با گروه حقانی را ندارد اما مقامات در جلسات شخصی اعتراف می‌کنند که این شورشیان برای پاکستانی‌ها هدف نیستند، زیرا آنها در داخل پاکستان به کشتار و شورش نمی‌پردازند. نزاع سیاسی میان کابل و اسلام‌آباد در حالی بالا گرفته است که اختلاف دو کشور موضوع جدیدی نیست. از سال ۱۹۴۷ و از زمان تأسیس پاکستان این اختلافات به صورت مرزی ادامه داشت و باعث شد تا دو کشور در چند مرحله تا آستانه جنگ به پیش روند. افغان‌ها از خط مرزی دیورند به عنوان «خم یک قرن» یاد می‌کنند که تا امروز به زخم خون‌چکنی تبدیل شده است. آنان حاکمان پاکستان را متهم می‌کنند که برای غضب دایمی مناطق آن سوی خط مرزی دیورند، افغانستان را تضعیف کردند. ارتش این کشور را منحل و بیش از ۹۰درصد خاک کشور را در زمان طالبان اشغال کردند و به ایجاد تفرقه و تحریک اقوام علیه هم مشغول هستند.

مولن بازنشسته شد

البنسا: ژنرال مایک مولن، رئیس ستاد ارتش آمریکا به طور رسمی از ارتش بازنشسته شد و سمت خود را به ژنرال «مارتین دمپسی» واگذار کرد. ژنرال مایک مولن در مراسم تودیع خود گفت که ارتش آمریکا برای مدت یک دهه در عراق و افغانستان جنگیده و در حال حاضر با تهدیدهای کمرنگ‌تری روبه‌رو است.

دور

مردم سرت از شهر گریختند

■ **آسوشیتدپرس:** بر اساس گزارش‌های رسیده از لیبی مردم شهر سرت در پی تشدید درگیری‌ها میان نیروهای شورای ملی انتقالی و هواداران سربلنت قذافی از این شهر گریختند. حدود صد هزار خودرو طی روز جمعه در حال فرار از شهر سرت مشاهده شدند. برخی از افراد در حال فرار می‌گفتند که مجبور شده‌اند مبلغ ۸۰۰ دلار برای تهیه سوخت خودرو بپردازند زیرا سوخت در این شهر کمیاب شده است. شلیک تانک‌ها به دو نقطه شرق و غرب سرت ادامه یافته و هواپیمای‌ها ناتو بر فرار این شهر به پرواز در آمده‌اند. سازمان ملل اعلام کرد تانکرهای حامل آب آشامیدنی برای مردم در حال فرار ارسال کرده است.

رزمایش مشترک آمریکا و کره جنوبی

■ **آسوشیتدپرس:** آمریکا و کره‌جنوبی به مناسبت شصت و سومین سالگرد روز دفاع ملی کره‌جنوبی رزمایشی مشترک انجام دادند. در این رزمایش تانک‌های کی-۱، آتشبارهای مختلف، موشک‌های ۱۳۰ میلیمتری ضدهوایی جدید، جت جنگنده اف-۱۵کی، هلیکوپترهای کبرا و آپاچی و مجموعاً ۱۳۰۰ سرباز از دو کشور شرکت داشتند. ایالات متحده یک نیروی ۲۵ هزار نفری در کره‌جنوبی دارد که وظیفه‌اش حفاظت از آن کشور در برابر حمله‌های احتمالی کره‌شمالی است.

کره‌شمالی این‌گونه رزمایش‌ها را تهدید علیه خود ارزیابی می‌کند.

دستگیری پلیس‌های قاچاقچی

■ **یورونیوز:** چهار مقام ارشد پلیس در شهرهای مختلف فرانسه به اتهام فساد و قاچاق مواد مخدر بازداشت شدند. یکی از این افراد میشل نره، مرد شماره دو پلیس لیون است. یک مقام قضایی اتهامات او را شامل پولشویی و قاچاق مواد مخدر اعلام کرده است.

او پیش از این مردی خوشنام با سابقه درخشان در مبارزه با قاچاق مواد مخدر بود. به دنبال دستگیری نره، مقامات قضایی فرانسه از دستگیری سه رئیس پلیس دیگر در شهرهای گرونویل و نیس فرانسه به اتهام‌های مشابه خبر دادند.

نزدیک

دستگیری فرمانده ارشد حقانی

■ **خبرگزاری آلمان:** ناتو روز شنبه از بازداشت فرمانده ارشد شبکه حقانی در افغانستان خبر داد. فرد دستگیر شده حاجی مالی خان، عموی سراج‌الدین و بدرالدین حقانی، پسران جلال‌الدین حقانی، بنیانگذار شبکه حقانی، است. اسیساف می‌گوید، حاجی مالی‌خان را هفته گذشته طی عملیاتی در ولایت پکتیا، واقع در شرق افغانستان، دستگیر کرده است. حاجی مالی‌خان سال گذشته در ولایت پکتیا دست به تأسیس اردوگاهی برای شبه‌نظامیان زده است. شبکه حقانی عمداً در ولایت‌های جنوب شرق افغانستان فعال است.

حکم مرگ برای قاتل فرماندار پنجاب

■ **بی‌بی‌سی:** دادگاهی در پاکستان، افسر محافظ فرماندار ایالت پنجاب را در قتل «سلمان تاثیر» مقصر شناخته و او را به مرگ محکوم کرده است. «تاتیر» ژانویه گذشته هدف گلوله «مالک ممتاز حسین قادری» قرار گرفت و کشته شد. او از پرنفوذترین‌ترین سیاستمداران و عضو حزب مردم، مهم‌ترین حزب دولت ائتلافی پاکستان و از متحدان نزدیک آصف‌علی زرداری محسوب می‌شد. مالک ممتاز اتهام قتل را پذیرفت و می‌گوید فرماندار پنجاب را به این دلیل کشته که از اصلاح قانون مربوط به کفر گویی حمایت کرده بود.

قانون اساسی اردن تغییر می‌کند

■ **ایسنا:** عبدالله دوم، پادشاه اردن با تغییر قانون اساسی در چارچوبی که پارلمان این کشور آن را تصویب کرده بود، موافقت کرد. ملک عبدالله دوم از تلاش‌های مجلس اعیان (مجلس سنا) و مجلس نمایندگان این کشور در تصویب تغییرات قانون اساسی تقدیر کرد. پادشاه اردن گفت: تلاش‌هایی که در مرحله اخیر، پارلمان صورت داده مسوولیتی بوده که برای آینده اردن و روند اصلاحات حایز اهمیت است. او افزود: ما در برابر مسوولیت مهمی در زمینه قانون‌گذاری قرار داریم و می‌دانیم که قوانین نیازمند تغییر و تصویب هستند.

انفجار در حله

■ **بی‌بی‌سی:** انفجار بمب در یک مراسم تشییع جنازه در شهر حله در جنوب بغداد به کشته شدن دست‌کم ۱۷ نفر و مجروح شدن دهها نفر منجر شد. این بمب که در یک خودرو جاسازی شده بود، بعد از ظهر جمعه در خارج از یک مسجد شیعیان در شهر الخفاجی در نزدیکی شهر حله در جنوب بغداد منفجر شد. شهر حله از جمله مسیرهای عبور زائرانی است که برای زیارت به مکان‌های مقدس شیعیان به جنوب بغداد می‌روند.